

کفایت سرمایه

تهیه و تنظیم: بهارناز اقبال نیا

حروف اختصاری CAMEL معرف کلمات: سرمایه (capital)، دارایی (Assets)، مدیریت (Management)، درآمد (Earnings)، نقدینگی (Liquidity) است.

بانک توسعه آسیایی، بانک توسعه آفریقایی، بانک مرکزی آمریکا و بانک جهانی از شاخص مذکور برای سنجش فعالیت بانک ها و موسسات مالی استفاده می کنند. اجزای این شاخص به شرح زیر است:

۱- کفایت سرمایه (Capital adequacy)

بانک ناچار است که سطح معقولی از سرمایه را نگهداری کند، کمیته مقدار حداقل نسبت کفایت سرمایه برای بانک های کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی را ۸ درصد و برای بانک های کشورهای آسیایی به علت ضعیف بودن سیستم نظارتی اعتباری، حداقل ۱۲ درصد اعلام کرده است.

بانک تسویه حساب های بین المللی و کمیته باسل در سال ۲۰۰۱ به بانک ها توصیه کردند که سیستم رتبه بندی داخلی برای درخواست کننده اعتبار را اجرا و این سیستم را تا سال ۲۰۰۴ پیاده کنند.

بر اساس سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، کشور باید تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی به قدرت اول اقتصادی در منطقه خاورمیانه تبدیل شود و با توجه به اینکه اکثر کشورها از استانداردهای بین المللی استفاده می کنند، اگر کشور ما نیز از این استانداردها و شاخص ها استفاده کند، امکان مقایسه بهتر وجود خواهد داشت.

شاخص هایی که در زیر مطرح می شوند از شاخص های رایج در مؤسسات بین المللی است که از سوی بانک تسویه حساب های بین المللی نیز پیشنهاد شده است. شاخص های CAMEL در دنیا نیز استفاده می شود:

۲- کیفیت دارایی (Assets Quality)

در مؤسسات مالی عملکرد مالی به طور مستقیم با کیفیت دارایی‌ها در ارتباط است. ارزش تسهیلات، وابسته به ارزش نقد شدن وثایق آن است، ولی ارزش سرمایه‌گذاری‌ها وابسته به ارزش بازار است. معمولاً از بانک انتظار داریم که دارایی‌های با ثبات در پرتفوی خود داشته باشد و یک برنامه زمان‌بندی شده برای جبران کاهش ارزش دارایی‌ها در نظر بگیرد.

۳- کیفیت مدیریت (Management Quality)

ارزیابی کیفیت مدیریت و کاهش هزینه‌ها و تسهیلات اعطا شده که منجر به افزایش کارایی و سودآوری شود.

۴- درآمدها (Earnings)

کسب درآمد در یک مؤسسه مالی باید سودآور باشد، به نحوی که از رشد دارایی‌ها حمایت کرده و قابلیت اندوخته‌سازی در سازمان را بالا برده و منجر به افزایش ارزش حقوق سهامداران شود.

۵- نقدینگی (Liquidity)

بانک می‌باید دارای نقدینگی کافی برای پاسخگویی به تقاضای سپرده‌گذاران و وام‌دهندگان باشد تا اطمینان عمومی را نسبت به خود جلب کند. نسبت نقدینگی با سودآوری، معکوس است، سیستم مدیریت دارایی و بدهی باید به گونه‌ای باشد که هم بین نقدینگی و سودآوری تعدیل بوجود آورد و هم ملزم به انطباق سررسید در دارایی‌ها و بدهی‌ها را حداقل کند و بازگشت آنها را بهینه سازد.

پیاده‌سازی شاخص‌های CAMEL

با توجه به این بحث اصلی این مقاله در مورد کیفیت سرمایه

در مؤسسات مالی عملکرد مالی به طور مستقیم با کیفیت دارایی‌ها در ارتباط است. ارزش تسهیلات، وابسته به ارزش نقد شدن وثایق آن است، ولی ارزش سرمایه‌گذاری‌ها وابسته به ارزش بازار است

است، در این بخش به نحوه پیاده‌سازی و ارزیابی کیفیت سرمایه می‌پردازیم.

* چه میزان سرمایه در یک مؤسسه مالی مطلوب است؟

دارایی‌ها = سرمایه + بدهی‌ها

* نسبت سرمایه و بدهی در برابر دارایی‌ها باید چه میزان

باشد؟

همانطور که اشاره شد، طبق کمیته باسل، میزان سرمایه باید معادل ۱۲ درصد دارایی‌های موزون شده به ریسک را در بانک‌ها پوشش دهد و آن را به صورت نسبت زیر ارائه داده است:

سرمایه

دارایی‌های موزون شده به ریسک

دارایی‌های موزون شده به ریسک یعنی باید ریسک هر دارایی را با توجه به نرخ آن به دست آوریم.

(مثلاً ریسک حساب صندوق صفر است و ریسک تسهیلات

اعطا شده را می‌توان ۱۰۰ در نظر گرفت.)

پس از تعدیل دارایی‌ها بر اساس ریسک میزان سرمایه پایه (سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌ها) و سرمایه تکمیلی (ذخایر، سرقفلی و...) در صورت کسر قرار می‌گیرد و نتیجه باید ۱۲ باشد که البته در ایران طبق دلیل گفته شده حداقل باید ۸ باشد.

منابع:

۱- بهرامی - مهناز، "بررسی رتبه بندی CAMEL در بانک‌های اسلامی" مجموعه سخنرانی‌ها و مقالات سیزدهمین همایش بانکداری اسلامی

2- <http://account20.blogfa.com/post-3.aspx>

بر اساس سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، کشور باید قدرت اول اقتصادی در منطقه خاورمیانه تبدیل شود